

Franckesche Stiftungen zu Halle

Memoria Theologorum Wirtembergensium Resuscitata, h.e. Biographia Præcipvorum Virorum, qui à tempore Reformationis usque ad hanc nostram ætatem ...

Accessit Elenchus Scriptorum tum editorum, tum in Manuscriptis latentium cum
Supplementis atque Indicibus necessariis

Fischlin, Ludwig Melchior

Ulmæ, Anno M.DCC.X.

VD18 90845382

[Iacobus Heibrunnerus]

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:hbz:5:1-216309

furtenſi in Eccleſiaſten Templi ad D. Catharinam
expetitus fuerit Ibi piè & fideliter munere ſuo
functus animam exhalavit, d. 25. Septembr. Anno
1611. (b)

Nat. 1548. **JACOBUS HEIBRUNNERUS**, Ab-
Cl. 1587. bas & Generalis Superintendens Be-
Ob. 1619. benhuſanus, natus erat Eberdingæ in di-
ſtrictu Vaihingeni Anno 1548. d. 15.
Aug. Patre Hieronymo, Hallenſi, Paſtore illius
loci & poſtmodum Superintendente Vayhingeni,
Matre Barbarâ Dickin, Civis Ober-Riexingenſis
Filia. Eruditus partim Vaihingæ, partim in Pæda-
gogio Stuttgardiano in Collegium Alpirſpacenſe
Anno 1561. & biennio poſt in Muſifontanum ſub
Abbate Valentino Vannio (ubi Anno 1564. Collo-
quii Theologi à Duce Wirtembergico & Friderico
III. Electore Palatino inſtituti Auditorem egit,) &
ex inde 1565. cum Condiſcipulis Stephano Ger-
lachio, Ægidio Hunnio & Polycarpo Lyſero, Tu-
bingam inter Stipendiarios Ducales promotus, eo-
dem anno Baccalaureus, Anno autem 1567. Phi-
loſophiæ Magiſter ſolemniter creatus eſt. Abinde
totum ſe dedit ſtudio Theologico, nec tamen pror-
fus Philoſophiam neglexit. Anno 1573. cum Po-
lycarpo Lyſero in Auſtriam & quidem ipſe à Sigis-
mundo Hardeccie Comite, vocatus poſt ordina-
riam à D. Jac. Andrea, Cancellario Tubingenſi, fa-
ctam inaugurationem Tübinger diſceſſit, & Vien-
nam veniens in aula Baronis Wilhelmi Roggendor-
ſii, inferioris Auſtriæ Mareſchalli, de Paſſione &
læta

(b) *Chronicon Francof. Libr. II. c. 18. p. 66.*

lata Salvatoris nostri Resurrectione, aliasque plures per mensis Spatium Conciones habuit. Deinde Rigerispurgi, arce in Austria, ad fines Moraviae sita, Pastor Ecclesiae sub Aulici Ministri titulo factus est. Post 7. Septimanas Sutzendorffium promotus. ibi ad 3. Septimanas, postquam Pastor illius Loci tunc repente in Cathedra obiisset, Ecclesiae Ministrum gratis egit, & cum D. Joh. Frid. Coelestino, Josua Opitio, & Laurentio Becherero, Flacii dogmata propugnantibus, saepius acriter disputavit. An 1575. M. Aug. à Principe Palat. Johanne vocatus per Fratrem Philippum, Concionator Aulicus Bipontii factus, paulò post Tubingam rediit. Ubi Anno 1577. cum Fratre Philippo Theologiae tunc Professore in Gymnasio Lauingano, & Johanne Wesenbeccio Superintendente Ulmensi, Theologiae Doctor renuntiatus est. Anno 1580. à Principe Bipontino Johanne, Calvinii doctrinam amplexo, dimissus, Heidelbergam ab Electore Ludovico accersitus, & Ecclesiae Bentzheimensis in via montana ad Sylvam Ottonicam Pastor constitutus est, cum Praedicatorum Aulæ, & Professionem Theologicam, quam Huldericus Edo obtinebat, sibi ab Electore oblatam modeste renuissset. Anno 1581. Ambergæ in Palatinatu sup. urbe primaria Superintendenti Generali, Martino Schallingio, Formulæ Concordiæ nomen subscribere detrectanti, & idcirco ab officio remoto, jussu Electoris Ludovici successit; quia verò Schallingius in domo Parochiali Aresto detinebatur, in illam d. 13. demum Martii, Anno 1583. migravit. Sed cum paulo post d. 12. Octobr. Elector Ludovicus obiisset, Religione in Palatinatu iterum

rum

rum mutatâ, jubentibus Administratore Joh. Casimiro, Comite Palatino & Governatore Ambergensi Joachimo, Comite Ortenburgico anno 1585. Ambergâ emigrare, & Georgio Lupichio, loco domoq̃ue cedere coactus, civibus frustra detinere eum conantibus, à Philippo Ludovico Palatino Neoburgum accersitus, impensè dilectus & multis beneficiis cumulatus Prædicaturæ Aulicæ per 30. annos præfuit; Anno 1588. cum Clero Ratisbonensi in aula Episcopali, præsentè D. Jac. Andræ, Præposito & Cancellario Tubingensi, in arenam descendit, cum ibi per anni dimidii spatium Pastoris partim, partimque Legati vices egisset. Anno 1591. ad Professionem Theologicam in Academia Tubingensi à Ludovico Principe Wirtembergensi vocatus fuit. Eodem tempore Episcopatus in Borussia cum Professione primaria Regiomontii ipsi fuere oblata: Quin etiam à Proceribus Styriæ Gracium, & à Senatu Ratisbonensi ad Ecclesiæ Inspectionem compellatus fuit. Sed Princeps Neoburgicus illum à se dimittere recusans, à Ludovico Duce Wirtembergico retinendi eum potestatem agrè tandem obtinuit. Anno autem 1615. Wolffgango Wilhelmo, Palatino, regimen auspicante, & à Jesuitis ad Religionem Pontificiam variis artibus plecto, cedere coactus, cum Vidua Principis Neoburgici Matre Höchstattam concessit, acceptoque in illo itinere tristi nuntio de Uxoris obitu, quam cum Familia Lavingæ in ædibus Generi reliquerat in Wirtembergiam Patriam remeavit, ubi à Principe Joh. Friderico, clementissimè exceptus Abbatiam primò Anhusanam, deinde verò anno 1616. Bebenhusanam cum Inspectione

Etione Generali & Sessione in Senatu Ordinum Provincialium sibi collatum ad dies vitæ laudatissimè gessit. (a) Nuptias celebravit, d. 12. Julii, An. 1575. cum Virgine Catharina, D. Henrici Weickersreuteri, Abbatis Hirsovi. filiâ, ex qua 10. liberorum pater factus, filios superstites reliquit Georgium, Superintendentem Sulzbacensem, & Ludovicum, Ecclesiasten Cellensem: Filias verò tres, Ursulam, D. Georgio Zeamanno, Theologo Campidonensi; Saram, hujus Fratri Pharmacopœo Neoburgico, & Annam Mariam, M. Danieli Osiandro, Diacono Sindelfingensi, desponsatas. Anno 1616. ad secundam vota Bebenhufæ digressus, honestam Matronam Cordulam, Petri Stammleri, Civis Tubingensis Viduam, sibi desponsavit, cum qua pacificè per breve vitæ suæ residuæ tempus vixit. (b) Vir, juxta Theod. Thummii elogium, si Theologiæ spectemus cognitionem in omnibus tam felicitis, tam exacti, tam exquisiti Judicii & dexteritatis, ut nihil supra. Sive enim ex ipso S. Literarum Codice quaestio mota fuerit, ita solidè sedem & indolem veræ & genuinæ sententiæ animadvertere potuit, ut vix secundum habuerit; sive ex Patrum scriptis definiendum aut decidendum aliquid fuerit, rursus talem se præstitit, ut illum nobis admirandi, Adversariis verò indignandi materiam præbuerit. Si Vitam verò examinamus, Vir, qui in simplicitate Prudentiam, in adversitatibus patientiam, in veritate constantiam, in parsimonia frugalitatem & temperantiam exercuit. In rebus gravissimis deliberan-

P dis

(a) *P. Frebergs Theatrum Part. I. Sect. 3. p. 399.*

(b) *Ibidem.*

dis matura & benè coëta dedit consilia, in expediendis & agendis eâ promptitudine & dexteritate, ut integritati animi auctoritatem & comitatem adjunxerit. (c) Colluctatus sæpè cum variis Evangelicæ veritatis hostibus, non tantum cum Flacianis Anno 1575. Sizendorffii, sed & Calvinianis, præsertim cum Pantaleone Candido, & Marco Beumlero, à quo virulento calamo erat impetitus. Deinde anno 1590. & anno 1593. Neoburgi in Colloquio ab Illustrissimis Johannis Palatini Fratribus, ut errantem reducerent, instituto; porro cum Hubero 1596. jussu Principum juxta alios Theologos collocutus. Cum Pontificiis quoque tertia vice anno scilicet 1588. deinde anno 1601. Ratisbonæ, in Colloquio solenni, quo parem cum Ægidio Hunnio gloriam promeruit. Ubi non prætermittendum, quod in singulis sessionibus nostri semper præmiserint preces, quas Jesuitæ contra omiserunt oscitanter, ut audita sit cujusdam Jesuitæ Vox: Heilbrunnerum nihil amplius posse quàm orare. vid. Dan. Crameri Oration. Select. VI. p. m. 223. edit. Argentor. anno 1607. 8. Denique anno 1615. Neoburgi colloquium habuit cum Jacobo Kellero, Jesuita Monachienfi; cujus atque sociorum memorabilis in eo fuit impostura. Citaverat Heilbrunnerus in libro, cui titulus; Papatus Acatolici, verba Gregorii M. de Anti-Christo Libro 4. Epist. 38. sic habentia: Omnia, quæ prædicta sunt, sunt. Rex superbiæ propè est, & quod dici nefas est, Sacerdotum ei præparatur Exercitus, quia cervici militant elationis, qui ad hoc positi sunt, ut ducatum præberent humilita-

(c) *Orat. Funebr. plur.*

militatis. Hic autem arguebat Jesuita Heilbrunnerum fraudis, quasi Textum corrupisset & loco vocis Exitus, malitiosè posuisset, vocabulum Exercitus. Id quod non tantum impudenter in literis ad Maximilianum Bavariz Ducem scriptis jactavit, verum etiam in prædicto Colloquio audacissimè probare conatus est, producto in eum finem Codice quodam à Pontificiis corrupto, in quo Vocabulum Exitus, (loco Exercitus,) legebatur. Enim verò Heilbrunnerum rectissimè citasse, tum ex vetustissimis Codicibus manuscriptis, tum ex ipso Bellarmino, tum ex *συνοψία* Textus probat doctissimus Theologus Dorschæus, qui Heilbrunnerum vocat optimum Senem, Theologum de universa Ecclesia meritissimum. (d) Inter Scripta ejus eminet: Papatus A catholicis à D. Georg. Zeæmanno acriter defensus; Opus ex Scherzeri judicio aureum, acutum & solidum, quod annotante D. Majero Pontificiis refutare hætenus fuit impossibile; unde Scherzerus concludit: Laudem hæc Scripta omnem superant, ceu vel inde conspici potest, quod adversarii ne hircere quidem in hunc usque diem non fuerint ausi. Id ex vero affirmare possumus, Theologiæ Studiosum sibi ex solo horum Librorum diligenti lectione, & in Codicillos exceptione, integram Papistarum Controversiarum Bibliothecam comparare posse. Stylus operis est succinctus, festivus, nervosus, acutus, adversarium premens, ut nihil eorum omnium quæ Scriptorem aliàs commendare possunt, jure desideres. Multa & non superficialis Lectio atque candor imprimis elucet, & omni-

bus numeris Apologetæ officium illi viri Dei adimplent. (e) Cæterum silentio non involvenda est benedictio, quàm à Jacobo Andreæ quondam acceperat & vicissim Nepoti ejus Joh. Valentino deinceps impertivit, his verbis : Cum Avo tuo, inquires, quondam valedicerem, ille, quâ solebat humanitate optima quæque precatus, addidit, quod olim Johannes de Christo vaticinatus est : Oportet te crescere, me autem minui, de te nunc idem planè ominor, & ut ratum sit, Deum adoro. Nec absuit vero tanti viri augurium, cum paulò post mortalitatem exuisset, me non indecoro in Ecclesia Dei loco reposito. Idem nunc, mi Juvenis repeto, & Avi Tui benedictionem in me collatam Tibi cedo, ac bona fide reddo, & cum minui me annis gravem, & impendenti Ecclesiæ tempestatì accedentem par sit, crescere autem te, & Avitis Paternisque Vestigiis & sedibus inhærere, ex animo opto, atque omnis haud vani spem ex Fratris mei commendatione & Indolis tui indicio concipio. (f) Paucis ante obitum diebus alacriter dixit : Virum fortem debere stantem mori, & sese paratum esse ad finem usque vitæ, nullum laboribus vacuum concedere tempus. Bebenhusæ deinde manè horâ octavâ concionaturus de felicitate piorum in vita æterna, inque cathedra preces suas Deo mandaturus, (g) (Serpilius (h) habet mediâ in Concione) Apoplexiâ correptus

(e) *Apud Serpil. Epit. Suev. Theol. p. 33.*

(f) *Vita Val. Andreae Manuscripta.*

(g) *Freberus loc. cit.*

(h) *Loc. cit.*

reptus sequenti die placide expiravit, 6. Novembris
Anno 1619. Ætatis 71. (i)

Jacobus Heilbrunnerus SS.

Theologiæ Doctor.

per Anagramma:

Heu nobis! heu dolor! ecce Regia
nostra Salus obiit.

Epitaphium.

Hic Hailbrunneri Doctoris membra
Jacobi

Et vario & multo fessa labore cu-
bant.

Magnus erat genio, major Sermone,
Styloque

Maximus, hinc Scriptis, claruit exi-
miis.

Claret adhuc, mage sed clarebit, quan-
do resurget

Clarus, ut æternum clareat ante
Deum.

Concione Funebri eum laudavit Matthias Hafen-
refferus Cancell. Tubing. Orat. Parentali Theod.
Thummius, Prof. Theol. Epitaphium Germani-
câ linguâ extat in Templo Bebenhusano.

P 3

Scripta,

(i) *Conf. Echti, Suppl. p. m. 153 seq.*

Scripta.

Papatus A catholicus sive: Uncatholisches Papstthum/ Lauinge, 1609. & 1614. fol.

Demonomania Pistoriana, Magica, Cabalistica morborum curandorum ratio, Christianis propinata cum antidoto prophylact. 8. lb. 1601.

Schwenckfeldio - Calvinismus, s. demonstratio Calvinianos idem sentire in principis fidei Articulis cum Schwenckfeldianis & Anabaptistis, Lauinge, An. 1594. 8.

Item Germanicè Francof. 1597. 8.

Antidotum in Demonomaniam Pistorianam.

Anti - Tannerus, scriptum Apologeticum, contra mendacia Adami Tanneri, 8.

Carnificina Esauitica de flagellatione contra Jac. Gresserum, Jesuitische Lehre von freywilligen Creutz der Geißlung gründlich abgeleinet/ Lauingen/ 1607. in 4.

Synopsis Doctrinae Calvinianae, oder Summarischer Begriff und gegründete Widerlegung der Zwinglischen und Calvinischen Lehre / Lauingen/ 1590. 1595. 1597. in 4. Frankfurt/ 1599. 8.

Nothwendiger Unterricht von den fünf Haupt- und zwanzig Frag. Stücken / welche dieser Zeit durch die Calvinische Visitatores den Christlichen Gemeinden in der Churfürstlichen Pfalz aufgetrungen worden/ Lauingen/ 1598. 4.

Bericht ob man die Altar/ darauf die Papisten ihr Meß, Opfer gehalten / in den reformirten

ten Kirchen dulden möge; angehenckt dem
Schwenckfeldio Calvinismo Anno 1597. 4. Lau-
gingen.

Send: Brief an D. Samuel Hubern darinn
angezeigt wird/ was auf Anordnung etlicher
Fürsten mit D. Samuel Hubern gehandelt
worden/ auf dem Reichs: Tag zu Regens-
spurg/ Laugingen/ Anno 1594. 4.

Bericht von dem Jubel, Fest der Papisten in
4. Predigten/ Laugingen/ 1600. 4.

Bericht auf alle Fragen und Disputationes von
der Heil. Schrift/ und von der Kirchen/ wie
der Job. Pistorium, Ibid. 1600. 4.

Theses de Prædestinatione, Wittebergæ, 1597. 4.

Conclusions- Schrift wider Job. Baptistam Fickler/
die Concilia Pâpsti. Primat und den Richter in
Glaubens: Sachen betreffend/ Laugingen/
1593. 4.

Colloquium Neuburgense, gehalten Anno 1615. zwi-
schen Jacob Heilbrunnern und Jacob Rei-
lern/ Jesuiten/ Ulm/ 1616. 4.

Trost- Schrift an verfolgte Christen / Anno
1618. 12.

Nothwendige Furche und endliche Abfertigung
der unverschämten Ehrenrührigen ver-
meinten Widerleg: und Retorsions- Schrift
Conrad Betters / Jesuiten / Laugingen/
1603. 4.

Endliche Entschuldigung wider D. Samuel
Hubers Send: Brief/ vom Regenspurgi-
schen mit ihm gehaltenen Colloquio, Witten-
berg/ 1599. in 4.

Wieder: